

Řešení pracovního listu "Savci Palearktu v Zooparku Chomutov"

- 1) Podkrušnohorský zoopark Chomutov se specializuje na chov zvířat z palearktické oblasti. Které kontinenty tato oblast zahrnuje? Pokud neznáš odpověď, všimni si během procházení zooparkem, odkud jednotlivé druhy pocházejí.

Palearktická oblast zahrnuje Evropu, sever Asie po úpatí Himalájí a sever Afriky.

- 2) Přečti si informace o rysu ostrovidovi na informačních tabulích a odpověz na následující otázky.

a) Jaké nej- se váže k rysu ostrovidovi? **= největší kočkovitá šelma Evropy**

b) Čím se rys ve volné přírodě živí?

Loví především srnčí zvěř a drobnější obratlovce.

c) Jak rys loví svou kořist?

Kořist nepronásleduje, ale číhá na ni zpravidla na vyvýšené skále nebo ve větvích stromů. Na kořist se vrhá mohutným skokem ze zálohy.

d) Čím je v ohrožena existence rysů v České republice? Můžeš zakroužkovat více odpovědí.

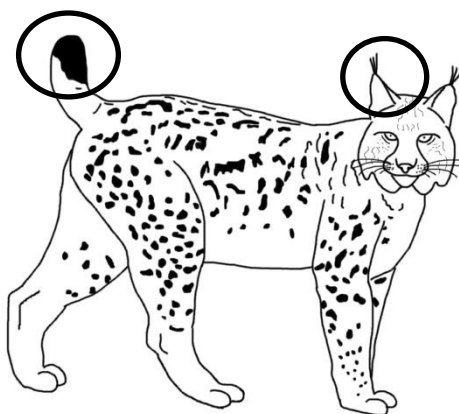
a. nedostatkem potravy v naší krajině

b. nelegálním lovem

c. přítomností jiných predátorů

d. ztrátou přirozeného prostředí

e) Na obrázku zakroužkuj znaky, které rysa odlišují od ostatních kočkovitých šelem.

- 3) Zoopark Chomutov chová jediné opice, které se vyskytují i v Evropě. Najdi je v zooparku a odpověz na následující otázky.

a) Druh: **makak magot**

b) Kde v Evropě se vyskytují? **v jediné rezervaci na Gibraltaru**

c) Je tento druh běžný? **Ne, jedná se o druh ohrožený.**

- d) V zooparku tyto opice sdílejí svůj výběh s jiným živočichem. S kterým? Setkávají se s tímto živočichem i přirozeně v přírodě?

Makakové sdílejí v zooparku výběh s ovceci stepními – arkaly. V přírodě se s nimi nesetkávají, protože mají jiný areál výskytu (makak magot severní Afrika a Gibraltar, arkal Asie).

- 4) Další kočkovitou šelmou v zooparku je kočka divoká. Pozoruj tohoto živočicha a podívej se na informační tabule. Odpověz na následující otázky.

- a) Jaký je způsob života kočky divoké? Žije:

a. v trvalých párech

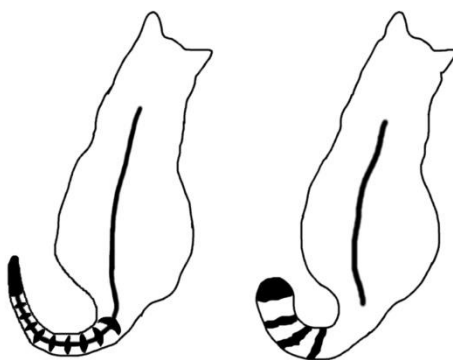
b. ve skupině

c. samotářsky

- b) Jak se Podkrušnohorský zoopark Chomutov zapojuje do reintrodukčního programu koček divokých?

Mláďata kočky divoké odchovaná v zooparku jsou vypouštěna do volné přírody na místa jejich přirozeného výskytu (konkrétně v roce 2008 čtyři jedinci a v roce 2010 tři jedinci vypuštěni do NP Velká Fatra na Slovensku).

- c) Prohlédni si pozorně kočku divokou. Urči, která z těchto siluet patří kočce divoké, a která kočce domácí. Na siluetách jsou zvýrazněny důležité rozpoznávací znaky.

Silueta vpravo je kočka divoká. Má kratší huňatější ocas, s černou zaoblenou špičkou, před kterou má 3-4 široké dobře zřetelné pruhy. Pruh na hřbetě končí na kořeni ocasu. Nalevo je kočka domácí, její ocas je delší a postupně se zužuje, má větší počet pruhů u špičky. Pruh na hřbetě pokračuje po celé délce ocasu.

- 5) Zkus podle následujícího popisu najít v zooparku tohoto živočicha z řádu šelmy: Tato menší stromová šelma má rudo-hnědou srst a dlouhý ocas s tmavými prstenci. Kolem tlamy a čenichu je srst bílá, nad černýma očima vytváří bílé "obočí" a bílé jsou lemovány také uši. V dolní polovině těla je srst tmavá.

- a) Druh: **panda červená**

b) Odkud tento druh pochází?

Asie – Nepál, jihozápadní Čína, Bhútán, Barma

c) Ve kterém z těchto prostředí tento živočich žije?

a. polopoušť

b. horský les

c. tropický deštný les

d) Čím se tento živočich živí?

Jsou všežravé. Nejčastěji pojídá bambusové výhonky a listy, ale součástí její potravy jsou také plody, kořínky, ovoce, vejce a drobní obratlovci.

6) Prohlédni si jezevce lesního a jeho výběh. Odpověz na následující otázky.

a) Do kterého řádu a čeledi patří jezevec lesní? Kterí další živočichové stejné čeledi se vyskytují v naší přírodě?

řád: šelmy, čeleď: lasicovití - například vydra říční, tchoř tmavý, kuna lesní, kuna skalní, jezevec lesní atd.

b) Je velice pravděpodobné, že jezevce v jeho venkovním výběhu přes den neuvidíš. Proč?

Jezevci jsou převážně noční nebo soumravní savci. Přes den odpočívají v norách, ze kterých vycházejí až se západem slunce.

c) Vybarvi na hlavě jezevce místa, která jsou černá.

7) Zoopark Chomutov chová také mnoho různých druhů kopytníků. Většina z nich patří do dvou čeledí – jelenovití a turovití, pro které jsou typickým znakem parohy respektive rohy. Jak se tyto útvary od sebe odlišují? Přiřaď k těmto pojmům správná tvrzení.

Rohy: **b, e, f, h, i**

Parohy:

a, c, d, g, j

a) Jsou kostěné útvary.

b) U některých druhů podle nich lze určit stáří jedince.

c) Narůstají pouze samcům (s výjimkou sobů).

d) Mohou být větvené.

e) Narůstají často u obou pohlaví.

f) Jsou duté útvary z rohoviny.

g) Jsou každoročně shazovány.

h) Nejsou shazovány, rostou po celý život.

i) Nevětví se.

j) Během růstu jsou kryty pokožkou a škárou.

8) Jedním z turovitých kopytníků zooparku Chomutov je zubr evropský. Prohlédni si zubry v jejich výběhu, přečti si informační tabule a odpověz na následující otázky.

a) Zubr evropský byl ve volné přírodě vyhuben již v roce 1927. Jak se podařilo tyto živočichy do volné přírody navrátit?

V zoologických zahradách zůstalo několik desítek kusů těchto zvířat, z nichž byli vybráni jedinci, kteří vytvořili základ pro obnovení populace ve volné přírodě.

b) Jak se zoopark Chomutov podílí na reintrodukci zubra evropského?

Tři zubři odchovaní v zooparku byli v rámci reintrodukce v letech 2005 a 2006 vypuštěni do volné přírody v NP Poloniny na Slovensku.

c) Kterému severoamerickému kopytníkovi se zubr evropský podobá? Jaké jsou mezi nimi rozdíly z hlediska výskytu, biotopu a stavby těla?

Zubr evropský se podobá severoamerickému bizonovi. Bizoni žijí v Americe v prérijních oblastech ve velkých stádech, zatímco zubři žijí v lesích Evropy v malých skupinách. Bizoni mají 15 párů žebér a jsou celkově nižší, mají kratší nohy a bohatší srst. Zubři mají 14 párů žebér a jeden bederní obratel navíc.

9) Najdi v parku sudokopytníka z čeledi turovití, kterému patří rohy z obrázku. Kde nejbližší bys mohl/a tohoto živočicha pozorovat ve volné přírodě?

Druh: **kozorožec alpský**

- **v rakouských Alpách, kde byli vypuštěni jedinci odchovaní v zooparku**

10) Zoopark Chomutov je pověřen vedením evropské plemenné knihy pro jednoho z jelenovitých kopytníků. Zjisti, o který druh se jedná. K čemu slouží evropské plemenné knihy?

Druh: **jelen bucharský**

Evropské plemenné knihy monitorují početní stavy daného druhu v rámci evropských zoologických zahrad.

11) Najdi podle obrázků v zooparku tyto dva druhy jelenovitých sudokopytníků, kteří se vyskytují v severní Evropě. Urči, který obrázek zobrazuje který druh, a poznamenej si, jaké jsou mezi nimi hlavní rozdíly (zaměř se na paroží a velikost).

Los evropský (obrázek vpravo) je největším zástupcem čeledi jelenovití. Váží 250-800kg a dosahuje velikosti 2,4-3,1 metru. Paroží je velké lopatovité a roste pouze samcům.

Sob polární (obrázek vlevo) je výrazně menší než los evropský. Váží 80-200kg a dosahuje velikosti 160-210cm. Parohy jsou podobné jelenímu paroží a mají je na hlavně jak samci, tak samice.

12) Zoopark Chomutov také chová jednoho savce, který se přizpůsobil životu ve vodním prostředí. Patří do skupiny ploutvonožců. Najdi zástupce ploutvonožců v zoo, přečti si informační tabule a odpověz na následující otázky.

a) Jaké tři čeledi patří do skupiny ploutvonožců?

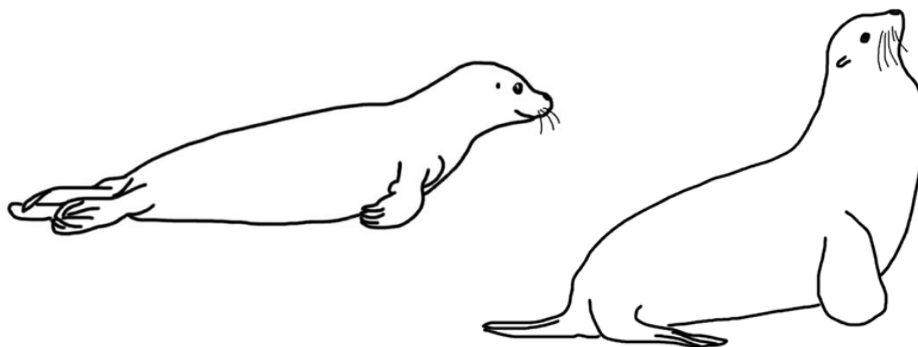
lachtanovití, mrožovití, tuleňovití

b) Zjisti, jaký druh tuleně chová zdejší zoo a kde se tento druh vyskytuje v přírodě.

= tuleň kuželozubý – Atlantský oceán, Baltské moře

c) Čím se tuleni živí? - **Loví převážně ryby, ale i mořské plže bez ulit a garnáty.**

d) Který z těchto obrázků zobrazuje tuleně, a který lachtana? Jaké jsou mezi nimi rozdíly?

obrázek vpravo zobrazuje lachtana – malé dobře patrné ušní boltce, zadní končetiny mohou postavit kolmo k tělu a tím se lépe pohybovat po souši, při plavání používají především přední končetiny a hrud'

obrázek vlevo zobrazuje tuleně – nemají ušní boltce (při potápění uzavírají zvukovody pomocí svalů), zadní končetiny směřují vždy dozadu a při pohybu na souši je nepoužívají, při plavání vychází pohyb ze zadní části těla